

Istid | 1

Rundhällar och isräfflor

UPPDRAG / FAKTATEXT / NIVÅ 1

Istid | 1

Rundhällar och isräfflor

Vilken rund och slät klippa! Hur tror ni att den blev så?

1.

Titta på bilden och fundera över de här frågorna.

Ni behöver inte kunna svaren.

- Hur ser den här klippan ut?
- Hur tror ni att formen blivit så?
- Har ni sett någon klippa med den formen där ni bor?

2.

Läs texten om hur rundhällar och isräfflor bildas.

Använd er själva eller det ni hittar i naturen för att visa hur rundhällar med isräfflor ser ut.

3.

Visa er rundhäll för de andra och berätta om den.

Berätta om det här:

- Hur kan vi känna igen en rundhäll?
- Hur har rundhällen fått sin form?
- Hur har strecken (isräfflorna) kommit dit?

Istid | 1

Rundhällar och isräfflor

Rundhällar är klippor som har slipats av is. De är avlånga i formen. Ena änden är rundad och långsmal. Den andra änden är avbruten och lite kantig. Därför kan de likna valar, eller kanske jättestora sniglar med platt ansikte.

Rundhällar har bildats under inlandsisen. De är lättast att se vid havet, men de finns i skogen också.

Rundhäll med isräfflor. FOTO: Patrik Bylund

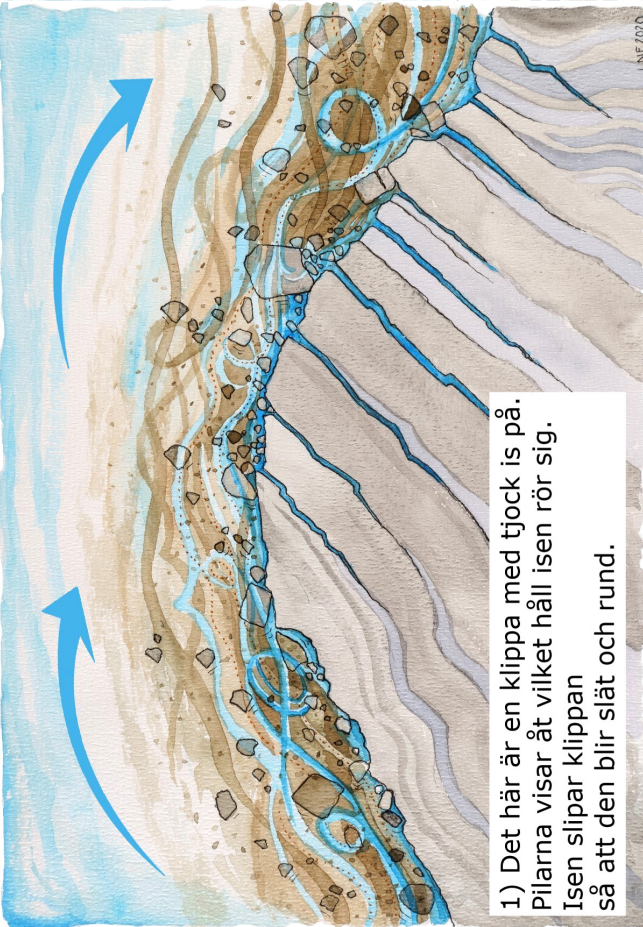
Rundhällarna fick sin form när det låg 3 000 (tre tusen) meter is ovanpå dem. Isen gled framåt och slipade klipporna tills de fått sin form. Ibland satt det fast grus och stenar i isen. De trycktes så hårt mot klipporna att de skrapade ränder i dem. De ränderna kallar vi för isräfflor.

Rundhällar finns på många ställen i hela världsarvet. De syns bäst vid havet där det inte växer någonting på klipporna.

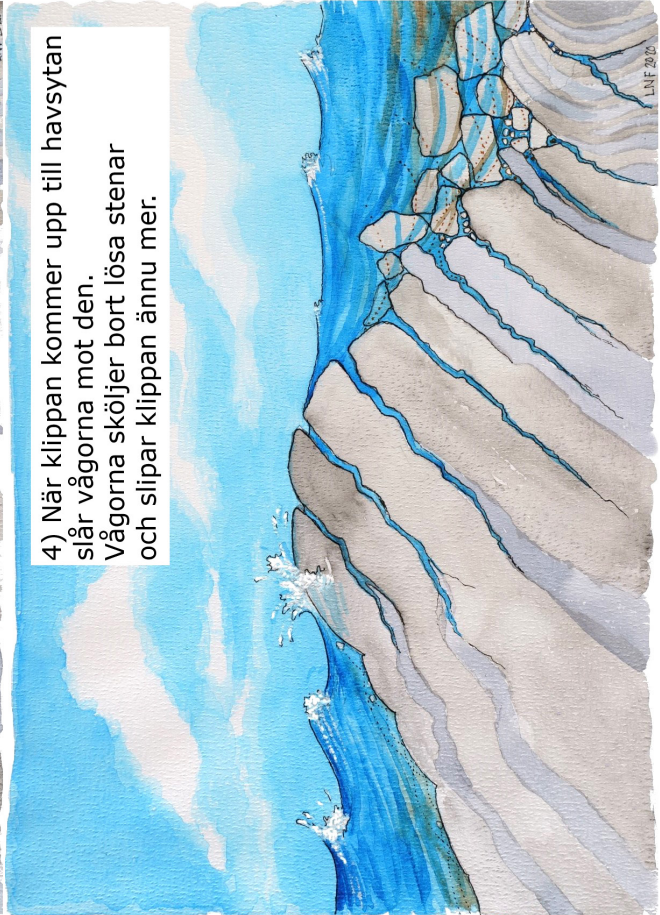
På nästa sida kan ni se hur en rundhäll bildas.

2) I klippan finns det sprickor.
Där rinner det ned vatten.
När vattnet fryser
bryts stora stenar loss ur klippan.

1) Det här är en klippa med tjock is på.
Pilarna visar åt vilket håll isen rör sig.
Isen slipar klippan
så att den blir slät och rund.

4) När klippan kommer upp till havsytan
slår vågorna mot den.
Vågorna sköljer bort lösa stenar
och slipar klippan ännu mer.

3) När isen rör sig
följer de lösa stenarna med.
De kan hamna långt bort
från klippan som de bröts loss ur.